

การใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค

นางสาวฉวีวรรณ ทวีชัยแสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-627-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 46698587

INFORMATION USE IN PROVINCIAL BRANCHES
OF THE NATIONAL LIBRARY

Miss Chaweewan Suppayasane

This Thesis Submitted in Partial Fullfillment of
the Requirements for the Degree of Master
of Arts Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-627-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค

โดย

นางสาวฉวีวรรณ ทรัพย์แสน

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ อัมพร ทีชะระ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....
.....บัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุญสุวรรณ)

.....
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

.....
.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ อัมพร ทีชะระ)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณิ วรรณ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ฉวีวรรณ ทรัพย์เสน : การใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค (INFORMATION USE IN PROVINCIAL BRANCHES OF THE NATIONAL LIBRARY) อ.ที่ปรึกษา รศ.อัมพร ทีชระระ 222 หน้า ISBN 974-631-627-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค โดยมีสมมติฐานว่า ผู้ใช้สารนิเทศที่มีอาชีพ วัย และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ใช้สารนิเทศแตกต่างกัน ทั้งด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และประเภทของสารนิเทศ และประสบปัญหาในการใช้สารนิเทศแตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้ทำโดยการออกแบบสอบถามให้ผู้ใช้อสารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค 9 แห่ง จำนวน 464 คน ตอบ และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 406 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติประเภท ร้อยละและรายงานผลการวิจัยในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า จากการจำแนกโดยอาชีพและสถานภาพผู้ใช้อสารนิเทศส่วนใหญ่คือ ข้าราชการ นักศึกษา และนักเรียน จากการจำแนกโดยระดับอายุผู้ใช้อสารนิเทศส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 12-20 ปี จากการจำแนกโดยระดับการศึกษา ผู้ใช้อสารนิเทศส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับการศึกษาปริญญาตรี วัตถุประสงค์ในการมาใช้สารนิเทศคือ เพื่อประกอบการเรียนการศึกษาในด้านการใช้สารนิเทศ เนื้อหาวิชาที่ใช้มากที่สุดคือ ความรู้รอบตัว ประเภทของสารนิเทศที่ใช้มากที่สุดคือ หนังสือตำราประกอบการเรียน หนังสือพิมพ์รายวันและรายการโทรทัศน์ ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่พบคือ หนังสือในเนื้อหาวิชาที่ต้องการมีน้อย วารสารและหนังสือพิมพ์ที่ต้องการไม่มีบริการในหอสมุดและไลตทัศน์วัสดุมีน้อยชนิด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต *ดร.อัมพร ทีชระระ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *อ.อัมพร ทีชระระ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C410391 : MAJOR LIBRARY SCIENCE

KEY WORD: INFORMATION USE / PROVINCIAL BRANCHES OF THE NATIONAL LIBRARY
CHAWEEWAN SUPPAYASANE : INFORMATION USE IN PROVINCIAL BRANCHES OF
THE NATIONAL LIBRARY. THESES ADVISOR : ASSOCIAT PROFESSOR AMPORN
TIKHARA 222 pp. ISBN 974-631-627-3

The purpose of this research is to study the information use in 9 provincial branches of The National Library with the hypothesis that the information use in these branch libraries varies by status and occupation, age, and educational level of users

The result of the research indicated that important groups of users were government officers and students, age between 12-20. The highest educational level of users is Bachelor degree, and the important purpose of information use is for education.

For the information use, generalities is the highest percent of subject used while books, textbooks, daily newspaper, and T.V. programs are important formats of information.

Problem of information use in 9 provincial branches of The National Library is the shortage in subject matter of the books, as well as in titles of periodicals and newspapers, and in the types of A.V. materials.

The research result was in accordance with the hypathesis.

ภาควิชา.....บรรณารักษศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิติ..... ดร.อมพร ทวีปวิเศษ

สาขาวิชา.....บรรณารักษศาสตร์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อัมพร ทวีปวิเศษ

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ อัมพร ทีชะระ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้กรุณาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งในส่วนเนื้อหาและถ้อยคำสำนวน ภาษา ด้วยความเอื้อเฟื้อ เอาใจใส่อย่างดียิ่ง รวมทั้งคณาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกท่าน จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ กองหอสมุดแห่งชาติ และหัวหน้าฝ่ายบริการหนังสือ ที่สนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบคุณหัวหน้าฝ่ายหอสมุดแห่งชาติสาขา หัวหน้าฝ่ายจัดหาหนังสือและโสตทัศนวัสดุ หัวหน้าหอสมุดแห่งชาติสาขาต่าง ๆ และบรรณารักษ์ฝ่ายหอสมุดแห่งชาติสาขา และฝ่ายจัดหาหนังสือ และโสตทัศนวัสดุ ที่ให้ข้อมูลและช่วยเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนข้าราชการฝ่ายบริการหนังสือที่ช่วยเป็นกำลังใจ และช่วยเหลือในขณะศึกษาและทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ คุณสมบุญ บุญดีกุล ที่ช่วยเหลือในการประมวลผลข้อมูล และคุณปราณี กิจประชา ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์

ขอกราบขอบคุณบิดามารดาและญาติผู้ใหญ่ที่ช่วยเป็นกำลังใจให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ฉวีวรรณ ทรัพย์แสน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐาน.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้.....	8
	.
2 หอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาคและการให้บริการสารนิเทศ.....	10
หน้าที่ของหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	10
หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.9 นครราชสีมา	
จังหวัดนครราชสีมา.....	12
หอสมุดแห่งชาติชลบุรี จังหวัดชลบุรี.....	14
หอสมุดแห่งชาตินครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	15
หอสมุดแห่งชาติประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	16
หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาภิเษก จังหวัดจันทบุรี.....	17
หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาภิเษก เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.....	18
หอสมุดแห่งชาติลำพูน จังหวัดลำพูน.....	20

สารบัญ

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)		
	หอสมุดแห่งชาติวัดคอนรัก จังหวัดสงขลา.....	20
	หอสมุดแห่งชาติอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.....	22
	การให้บริการสารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
	สมมติฐานและตัวแปรที่เกี่ยวข้อง.....	41
	กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5	สรุป อภิปราย และเสนอแนะ.....	162
	รายการอ้างอิง.....	184
	ภาคผนวก ก. แผนภูมิแสดงการแบ่งส่วนราชการของฝ่ายหอสมุดแห่งชาติสาขา..	192
	ภาคผนวก ข. แผนที่ประเทศไทยแสดงที่ตั้งของหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาคที่จะศึกษา	193

สารบัญ

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค. แผนผังการให้บริการสารนิเทศของหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.	
ค.1 หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.9 นครราชสีมา.....	194
ค.2 หอสมุดแห่งชาติแห่งชาติชลบุรี.....	195
ค.3 หอสมุดแห่งชาตินครศรีธรรมราช.....	196
ค.4 หอสมุดแห่งชาติประโคนชัย.....	197
ค.5 หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษกจันทบุรี.....	198
ค.7 หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่.....	199
ค.6 หอสมุดแห่งชาติ ลำพูน	200
ค.9 หอสมุดแห่งชาติวัดดอนรัก.....	201
ค.8 หอสมุดแห่งชาติ อินทร์บุรี.....	202
ภาคผนวก ง. ระเบียบกรมศิลปากร ว่าด้วยการเข้ารับบริการในหอสมุดแห่งชาติ สาขา พ.ศ. 2526.....	203
ภาคผนวก จ. ระเบียบกรมศิลปากร ว่าด้วยการเข้าใช้บริการโสตทัศนวัสดุ หอสมุดแห่งชาติสาขา พ.ศ. 2529.	208
ภาคผนวก ฉ. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	210
ประวัติผู้เขียน.....	222

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลของหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค ปีงบประมาณ 2535.....	24
2	ข้อมูลการให้บริการสารนิเทศ ปีงบประมาณ 2535.....	26
3	จำนวนผู้ใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาคของปีงบประมาณ 2535 และจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถาม.....	43
4	จำนวนแบบสอบถามที่แจกให้ผู้ใช้สารนิเทศตอบ และจำนวนที่ได้รับ กลับคืนมา.....	47
5	อาชีพหรือสถานภาพของผู้ใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค..	48
6	ระดับอายุของผู้ใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	51
7	ระดับการศึกษาของผู้ใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	53
8	วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	56
9	วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค จำแนก ตามอาชีพและสถานภาพ.....	59
10	วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค จำแนก ตามระดับอายุ.....	62
11	วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค จำแนก ตามระดับการศึกษา.....	65
12	เนื้อหาวิชาของสารนิเทศที่ใช้ในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	68
13	เนื้อหาวิชาของสารนิเทศที่ใช้ จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพ.....	78
14	เนื้อหาวิชาของสารนิเทศที่ใช้ จำแนกตามระดับอายุ.....	86
15	เนื้อหาวิชาของสารนิเทศที่ใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	93
16	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้ในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	100
17	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้ จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพ.....	101
18	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้ จำแนกตามระดับอายุ.....	103
19	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	105
20	ประเภทของหนังสือที่ใช้ในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	107

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
21	ประเภทของหนังสือที่ใช้ จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพ.....	109
22	ประเภทของหนังสือที่ใช้ จำแนกตามระดับอายุ.....	111
23	ประเภทของหนังสือที่ใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	113
24	ประเภทของวารสารหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค....	115
25	ประเภทของวารสารและหนังสือพิมพ์ที่ใช้ จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพ	117
26	ประเภทของวารสารและหนังสือพิมพ์ที่ใช้ จำแนกตามระดับอายุ.....	119
27	ประเภทของวารสารและหนังสือพิมพ์ที่ใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา.	121
28	ประเภทของโสตทัศนวัสดุที่ใช้ในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	123
29	ประเภทของโสตทัศนวัสดุที่ใช้ จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพ.....	125
30	ประเภทของโสตทัศนวัสดุที่ใช้ จำแนกตามระดับอายุ.....	127
31	ประเภทของโสตทัศนวัสดุที่ใช้ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	129
32	ปัญหาในการใช้หนังสือในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	131
33	ปัญหาในการใช้หนังสือ จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพ.....	133
34	ปัญหาในการใช้หนังสือ จำแนกตามระดับอายุ.....	135
35	ปัญหาในการใช้หนังสือ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	137
36	ปัญหาในการใช้วารสารหนังสือพิมพ์ในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	139
37	ปัญหาในการใช้วารสารหนังสือพิมพ์ จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพ..	142
38	ปัญหาในการใช้วารสารหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระดับอายุ.....	144
39	ปัญหาในการใช้วารสารและหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระดับการศึกษา..	146
40	ปัญหาในการใช้โสตทัศนวัสดุในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค.....	148
41	ปัญหาในการใช้โสตทัศนวัสดุ จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพ.....	150
42	ปัญหาในการใช้โสตทัศนวัสดุ จำแนกตามระดับอายุ.....	152
43	ปัญหาในการใช้โสตทัศนวัสดุ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	154
44	ประโยชน์ที่ผู้ใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาคได้รับ.....	156
45	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค..	159